

Vastuvõtmise kuupäev : 21/04/2026

Anonüümseks muudetud versioon

Tölge

C-177/26 – 1

Kohtuasi C-177/26 [Gripholt]ⁱ

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

6. märts 2026

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

5. märts 2026

Kaebaja:

FI

Vastustaja:

Försäkringskassan

HÖGSTA	[...]	Kohtuasi
FÖRVALTNINGS-	[...]	786-25
DOMSTOLEN	[...]	

[...]

[...] [kohtu koosseis]

KAEBAJA:

FI

Esindaja: Thomas Andersson

ⁱ Kohtuasjal on väljamõeldud nimi. See ei vasta ühegi menetlusosalise tegelikule nimele.

[...]

[...] Stockholm

VASTUSTAJA:

Försäkringskassan (Rootsi sotsiaalkindlustusamet)

[...]

[...] Stockholm

[...]

VAIDLUSE ESE

Tõend Rootsi sotsiaalkindlustussüsteemi alla kuulumise kohta; eelotsusetaotlus Euroopa Liidu Kohtule

Asi on ette kantud.

Högsta förvaltningsdomstolen (Rootsi kõrgeim halduskohus)

OTSUS

Euroopa Liidu Kohtult palutakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel eelotsust vastavalt lisatud taotlusele (protokolli lisa).

[...]

LISA

3. märts 2026

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotlus selle kohta, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta artikli 12 lõiget 1

Sissejuhatus

- 1 Käesolev eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, milline tähendus on seoses Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta artikli 12 lõikega 1 asjaolul, et töötaja on lähetatud teist isikut asendama (edaspidi „asendamisel välistav tingimus“).¹

¹ ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.

- 2 Küsimus on tekkinud kohtuasjas, milles töötaja on lähetatud tähtajalise lepingu alusel täitma samu ülesandeid, mida täitis eelmisel hooajal vastaval perioodil teine isik. Kõrgeim halduskohus soovib teada, milline tähendus on tegevuse katkestusel küsimuses, kas määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1 sätestatud asendamisel välistav tingimus on kohaldatav.

Kohaldatavad Euroopa Liidu õigusnormid

- 3 Määruse nr 883/2004 artikli 11 lõike 1 kohaselt kohaldatakse selle määruse reguleerimisalasse kuuluvate isikute suhtes üksnes ühe liikmesriigi õigusakte. Määruse artikli 11 lõikest 3 nähtub selgelt, et kui artiklites 12-16 ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse liikmesriigis töötava isiku suhtes selle liikmesriigi õigusakte.
- 4 Määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1 on sätestatud: „Isiku suhtes, kes töötab liikmesriigis tööandja heaks, kes tavaliselt seal tegutseb, ning kelle tööandja lähetab teise liikmesriiki selle tööandja nimel tööd tegema, kohaldatakse jätkuvalt esimese liikmesriigi õigusakte, tingimusel et sellise töö eeldatav kestus ei ületa 24 kuud ning teda ei saadeta teist lähetatud isikut asendada.“
- 5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määruse (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 rakendamise kord,² artikli 14 lõikes 1 on sätestatud: „Põhimääruse artikli 12 lõike 1 kohaldamisel võib isik, „kes töötab liikmesriigis tööandja heaks, kes tavaliselt seal tegutseb, ning kelle see tööandja lähetab teise liikmesriiki“, olla muu hulgas isik, kes on tööle võetud teise liikmesriiki tööle lähetamise eesmärgil, tingimusel et asjaomase isiku suhtes kohaldatakse vahetult enne töökohale asumist juba selle liikmesriigi õigusakte, kus asub teda tööle võtnud tööandja.“
- 6 Määruse nr 987/2009 artikli 19 lõikes 2 on sätestatud: „Selle liikmesriigi pädev asutus, kelle õigusakte põhimääruse II jaotise alusel kohaldatakse, esitab asjaomase isiku või tema tööandja taotlusel tõendi kõnealuste õigusaktide kohaldamise kohta ja märgib vajaduse korral, millise kuupäevani ja millistel tingimustel.“

Põhikohtuasja faktilised asjaolud

- 7 STS Alpresor AB on Rootsi aktsiaselts, kes oma tegevuses korraldab, müüb ja turundab pakettreise peamiselt Alpidesse, kus sama kontserni äriühingud omavad ja peavad ka hotelle. Äriühingu tegevus on suunatud klientidele Rootsis ja mujal Põhjamaades. Reisisaateid korraldatakse, müüakse ja turundatakse Rootsis, kus asub ka äriühingu juhatus. Samuti on äriühingul töötajaid, kes töötavad reisisaajatena äriühingu eri reisisihtkohtades. Reisisaajate töölepingud on tähtajalised, harilikult tähtajaga üks nädal kuni neli kuud.

² ELT L 284, 30.10.2009, lk 1.

- 8 Üks äriühingu reisisihtkohti on [...]. Äriühingu tegevus selles sihtkohas on hooajaline ja käib üksnes talvel. FI oli 23. detsembrist 2022 kuni 25. märtsini 2023 äriühingu töötaja reisisaatjana sihtkohas [...]. Ta lähetati tööle talvehooaja alguses. Samu ülesandeid täitis eelmisel talvehooajal teine STS Alpresor AB töötaja.
- 9 Enne Austrias töö alustamist kehtisid FI suhtes Rootsi sotsiaalkindlustusõigusaktid. Austrias töötamise tõttu taotles FI Rootsi sotsiaalkindlustusametilt tõendit, mis on ette nähtud määruse nr 987/2009 artikli 19 lõikes 2 (edaspidi „A1-tõend“). Rootsi sotsiaalkindlustusamet jättis selle taotluse rahuldamata põhjendusel, et muu hulgas oli FI lähetatud asendama teist töötajat, mis ei ole kooskõlas määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikega 1. Seetõttu ei peetud FI-d ajal, mil ta Austrias töötas, Rootsi õigusaktide kohaldamisalasse kuuluvaks ning tingimused, mille kohaselt oleks Rootsi sotsiaalkindlustusamet pidanud väljastama A1-tõendi, ei olnud seega täidetud.
- 10 FI esitas Rootsi sotsiaalkindlustusameti otsuse peale kaebuse Förvaltningsrätten i Linköpingile (Linköpingi halduskohus), kes tühistas selle otsuse ja kohustas Rootsi sotsiaalkindlustusametit asja uuesti otsustama. Halduskohtu hinnangul ei olnud Rootsi sotsiaalkindlustusametil alust asuda seisukohale, et reisisaatjate lähetamine äriühingu poolt on vastuolus asendamisel välistava tingimusega, mis on sätestatud määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1.
- 11 Rootsi sotsiaalkindlustusamet esitas halduskohtu otsuse peale apellatsioonkaebuse Kammarrätten i Jönköpingile (Jönköpingi haldusasjade apellatsioonikohus), kes tühistas selle kohtuotsuse ja jättis Rootsi sotsiaalkindlustusameti otsuse muutmata. Haldusasjade apellatsioonikohus leidis, et äriühingu lähetatud reisisaatjaid asendati tegelikkuses sama teenuse osutamiseks jätkuvalt teise lähetatud reisisaatjaga ning et reisisaatjate süstemaatiline ja jätkuv lähetamine eesmärgiga sama teenust edasi osutada kujutab endast järjestikust lähetamist, mis on vastuolus asendamisel välistava tingimusega määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1. Haldusasjade apellatsioonikohus märkis, et niisugune hinnang on kooskõlas asjaomase erandit loova sätte piirava laadiga, mille mõte on liidu õigusaktidega taotletavate vaba liikumise ja võrdse kohtlemisega seotud eesmärkide järgimine.

Poolte seisukohad

- 12 *FI* taotleb A1-tõendit aja kohta, mil ta töötas reisisaatjana Austrias. Ta tunnistab, et täitis samu ülesandeid, mida täitis eelmisel hooajal samas reisisihtkohas teine isik ja et seetõttu tuleks teda käsitada teise isiku asendajana määruse nr 883/2004 artikli 12 lõike 1 tähenduses, välja arvatud juhul, kui hooegade vahele jääva katkestuse tõttu ei olnud tegu asendamisega selle määruse tähenduses. Sõna „asendamine“ tähendus üldkeeles räägib selle kasuks, et asendamisel välistav tingimus hõlmab vaid niisuguseid lähetamisi, mille vaheline aeg – kui nende vahele üldse aega jääb – on väga piiratud.

- 13 *Rootsi sotsiaalkindlustusamet* palub jätta FI edasikaebuse rahuldamata ja märgib järgmist. Lähetamise eeskirjad kujutavad endast erandit põhireeglist *lex loci laboris* (kohaldatakse töö tegemise koha õigusnorme) ja kohtupraktika kohaselt tuleb neid kohaldada kitsalt. Neid ei tohiks kasutada kogu äriühingu või ettevõtte mehitamiseks ning ei ole lubatud jätkuvalt ja korduvalt lähetada uusi töötajaid tegema sama tööd samas töökohas samal ametikohal ja samal eesmärgil nagu varem lähetatud isikud. Hinnangut andes tuleb lähtuda sellest, millal tegevust sihtkohas tegelikult tehakse. Nendel perioodidel asendab lähetatud reisisaatjat tegelikkuses otseselt teine lähetatud reisisaatja. Ka siis, kui hooegade vahel tehakse lähetamises katkestusi, kasutatakse lähetatud töötajaid sel viisil kogu ettevõtte mehitamiseks reisisaatjatega reisisihtkohas. Asjaomane erand põhireeglist, s.o lähetamise eeskirjadest, ei ole tehtud sellel eesmärgil.

Eelotsuse vajalikkus

- 14 Rootsi kõrgeima halduskohtu menetluses olev kohtuasi käsitleb küsimust, kas FI-l on õigus saada A1-tõend selle aja kohta, mil ta töötas reisisaatjana Austrias. Kohtuasi on seotud nüüdseks lõppenud lähetamisperioodiga. Euroopa Kohtu praktikast nähtub siiski, et A1-tõendi võib väljastada tagasiulatuvalt (vt 6. septembri 2018. aasta kohtuotsus Alpenrind jt, C-527/16, EU:C:2018:669, punkt 77).
- 15 Selleks et Rootsi sotsiaalkindlustusamet kui Rootsi pädev asutus saaks väljastada A1-tõendi, on nõutav, et FI Austrias töötamise kestel olid kohaldatavad Rootsi õigusaktid.
- 16 Hinnangu andmisel selle kohta, kas Rootsi õigusaktid olid kohaldatavad, tekib küsimus, kas asendamisel välistava tingimusega määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1 on vastuolus see, kui tööandja lähetab isiku teise liikmesriiki hooajalisele tööle olukorras, kus selle tööandja huvides täitis eelmisel hooajal samas töökohas samu ülesandeid teine isik.
- 17 Määruse nr 883/2004 artikli 12 lõike 1 sõnastusest ei selgu, kas selleks, et asendamisel välistav tingimus oleks kohaldatav, peab üks lähetamine teisele vahetult järgnema.
- 18 Asendamisel välistava tingimuse kohaldatavuse küsimust on Euroopa Kohus käsitlenud asjas, mis puudutas töötajaid, keda eri tööandjad olid lähetanud tegema sama äriühingu heaks sama tööd teises liikmesriigis. Euroopa Kohus märkis, et määruse nr 883/2004 artikli 12 lõige 1 kujutab endast erinormi, mida tuleb tõlgendada kitsalt, ja et liidu seadusandja eesmärk oli vältida samu töid tegevate järjestikku lähetatud töötajate hõlmamist selle sätte kohaldamisalaga. Samuti on Euroopa Kohus märkinud, et selle määruse põhjendustest ilmnevalt on vaja riiklike sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise raames võimalikult tõhusalt tagada liikmesriigi territooriumil töötavate isikute võrdne kohtlemine. Nendel asjaoludel järeldas Euroopa Kohus, et lähetatud töötajate korduv kasutamine sama töö tegemiseks, isegi kui töötajad lähetanud tööandjad on erinevad, ei ole selle

määruse artikli 12 lõike 1 sõnastuse ega eesmärkidega kooskõlas (vt kohtuotsus Alpenrind, punktid 96-99).

- 19 Eelmises punktis viidatud kohtuotsus puudutas lähetamist, milles ei olnud lähetamisperioodide vahel katkestusi, ja seetõttu ei selgu sellest kohtuotsusest, kuidas tuleb niisuguseid katkestusi käsitleda määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1 sätestatud asendamisel välistava tingimuse kohaldamisel.
- 20 Käesolevas kohtuasjas on tegevus lähetamise sihtkohas hooajaline ja sel põhjusel tehakse lähetamisperioodide vahel katkestusi. Eespool kirjeldatud asjaoludel peab kõrgeim halduskohus vajalikuks selgitada, milline tähendus on niisugustel katkestustel seoses määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1 sätestatud asendamisel välistava tingimuse kohaldamisega sellises olukorras nagu käesolev.

Eelotsuse küsimus

- 21 Seda arvesse võttes palub kõrgeim halduskohus vastust järgmisele küsimusele.
- 22 Kas määruse nr 883/2004 artikli 12 lõikes 1 sätestatud asendamisel välistava tingimusega on vastuolus see, kui töötaja lähetatakse tähtajalise töölepingu alusel täitma samu ülesandeid, mida täitis eelmisel hooajal vastaval perioodil teine isik?